

Obsah

PŘEDMLUVA	13
KAPITOLA 1: ÚVOD DO EKONOMIE	17
1.1 Ekonomie a ekonomická vzácnost	18
1.2 Pozitivní a normativní ekonomie	18
1.3 Mikroekonomie a makroekonomie	19
1.4 Mikroekonomické subjekty	19
KAPITOLA 2: UŽITEK, PREFERENCE A OPTIMUM SPOTŘEBITELE	25
2.1 Racionální chování spotřebitele a preference	26
2.2 Užitek	27
2.3 Měření užitku	28
2.4 Kardinalistická teorie užitku	28
2.4.1 Celkový užitek a mezní užitek	28
2.4.2 Optimum v kardinalistické teorii užitku	34
2.4.2.1 Optimum pro jeden statek	35
2.4.2.2 Optimum pro více statků	35
2.5 Ordinalistická teorie užitku	37
2.5.1 Indiferenční křivka	37
2.5.2 Vlastnosti indiferenčních křivek	39
2.5.3 Mezní míra substituce ve spotřebě	41
2.5.4 Zvláštní tvary indiferenčních křivek	43
2.5.5 Linie rozpočtu	48
2.5.6 Směrnice linie rozpočtu	50
2.5.7 Změna směrnice linie rozpočtu	51
2.5.8 Změna polohy linie rozpočtu	53
2.5.9 Optimum spotřebitele v ordinalistické teorii užitku	54
2.5.9.1 Optimum spotřebitele	54
2.5.9.2 Vnitřní a rohové řešení	55
2.6 Přebytek spotřebitele	57
2.7 Individuální poptávka	59
KAPITOLA 3: POPTÁVKA	69
3.1 Individuální poptávka	70
3.2 Změna ceny zkoumaného statku	71
3.2.1 Změna ceny zkoumaného statku a její vliv na poptávané množství	71
3.2.2 Cenová spotřební křivka	73
3.2.3 Odvození poptávky	74

3.2.4	Cenová elasticita poptávky	75
3.2.4.1	Podstata cenové elasticity poptávky	75
3.2.4.2	Druhy cenové elasticity poptávky	78
3.2.4.3	Elasticita poptávky a PCC křivka	80
3.2.5	Substituční a důchodový efekt	82
3.2.5.1	Normální statek	83
3.2.5.2	Typický méněcenný statek	85
3.2.5.3	Giffenův paradox	87
3.3	Změna důchodu	88
3.3.1	Změna důchodu a její vliv na poptávané množství	88
3.3.2	Důchodová spotřební křivka ICC	91
3.3.2.1	ICC křivka a nezbytné statky	92
3.3.2.2	ICC křivka a luxusní statky	93
3.3.2.3	ICC křivka a méněcenné statky	93
3.3.3	Engelova křivka	94
3.3.3.1	Odvození Engelovy křivky	94
3.3.3.2	Engelova křivka pro nezbytný statek	95
3.3.3.3	Engelova křivka pro luxusní statek	96
3.3.3.4	Engelova křivka pro méněcenný statek	97
3.3.4	Engelova výdajová křivka	97
3.4	Změny ostatních cen	100
3.4.1	Vliv změn cen ostatních statků na poptávku	100
3.4.2	Substituty a komplementy	101
3.5	Tržní poptávka	103
3.5.1	Odvození tržní poptávky	103
3.5.2	Efekt módy	105
3.5.3	Efekt snobské spotřeby	106
KAPITOLA 4:	RIZIKO	115
4.1	Nejistota a riziko	116
4.2	Očekávaný výnos	117
4.2.1	Vysvětlení očekávaného výnosu	117
4.2.2	Očekávaný výnos a spravedlivá hra	118
4.3	Očekávaný užitek	119
4.4	Spravedlivé hry, sklon k riziku a lhostejnost k riziku	124
4.5	Pojištění proti riziku	126
4.5.1	Pojištění a spravedlivá pojistka	126
4.5.2	Spravedlivá pojistka a maximální pojistka	129
KAPITOLA 5:	PRODUKČNÍ ANALÝZA	135
5.1	Úvod do produkční analýzy	136
5.2	Výroba v krátkém období	137
5.2.1	Produkční funkce v krátkém období	137
5.2.2	Výrobní stádia v krátkém období	143

5.3	Výroba v dlouhém období a dlouhodobá produkční funkce	144
5.3.1	Produkční funkce v dlouhém období	144
5.3.2	Izokvanta	145
5.3.3	Mezní míra technické substituce	147
5.3.4	Izokosta a optimální kombinace vstupů	150
5.3.5	Křivka rostoucího výstupu	158
5.3.6	Výnosy z rozsahu	160
5.3.6.1	Konstantní výnosy z rozsahu	161
5.3.6.2	Rostoucí výnosy z rozsahu	162
5.3.6.3	Klesající výnosy z rozsahu	163
5.3.7	Technický pokrok	165
KAPITOLA 6: NÁKLADY FIRMY		173
6.1	Základní druhy nákladů a nákladová funkce	174
6.2	Náklady firmy v krátkém období	175
6.3	Náklady firmy v dlouhém období	185
6.4	Vztah mezi krátkodobými a dlouhodobými náklady	190
6.5	Optimální velikost závodu	197
KAPITOLA 7: PŘÍJMY FIRMY		205
7.1	Úvod do příjmů a celkový příjem	206
7.2	Dokonalá konkurence a příjmové veličiny	206
7.3	Nedokonalá konkurence a příjmové veličiny	210
KAPITOLA 8: ÚVOD DO TRŽNÍCH STRUKTUR A DOKONALÁ KONKURENCE		223
8.1	Ekonomický a účetní zisk	224
8.2	Předpoklady modelu dokonalé konkurence	225
8.3	Rozhodování firmy o výstupu v krátkém období	227
8.4	Bod zvratu	231
8.5	Nabídka dokonalé konkurenční firmy v krátkém období	233
8.6	Nabídka dokonalé konkurenčního odvětví v krátkém období	239
8.7	Rovnováha dokonalé konkurenčního odvětví v krátkém období	243
8.7.1	Změna tržní rovnováhy v krátkém období	243
8.7.2	Změna tržní nabídky	245
8.7.3	Změna tržní poptávky	246
8.8	Rozhodování firmy o výstupu v dlouhém období	247
8.9	Nabídka dokonalé konkurenčního odvětví v dlouhém období	250
8.9.1	Křivka LIS v případě konstantních cen vstupů	250
8.9.2	Křivka LIS a rostoucí ceny vstupů	252
8.9.3	Křivka LIS v případě klesajících cen vstupů	255
8.10	Efektivnost dokonalé konkurence	258
KAPITOLA 9: NEDOKONALÁ KONKURENCE A MONOPOL		265
9.1	Dělení nedokonalé konkurence	266
9.2	Příčiny vedoucí ke vzniku monopolu	266
9.3	Charakteristika monopolu	268
9.4	Volba optimálního výstupu monopolu	268

9.5	Monopolní síla	275
9.6	Křivka nabídky monopolu	276
9.7	Přebytek výrobce a přebytek spotřebitele	278
9.8	Cenová diskriminace	282
9.8.1	Cenová diskriminace prvního stupně	283
9.8.2	Cenová diskriminace druhého stupně	284
9.8.3	Cenová diskriminace třetího stupně	285
9.9	Alokační a výrobní efektivnost monopolu	290
9.10	Regulace monopolu	292
KAPITOLA 10: MONOPOLISTICKÁ KONKURENCE		299
10.1	Úvod do monopolistické konkurence	300
10.2	Základní charakteristika monopolistického trhu	300
10.3	Monopolistická firma v krátkém období	301
10.3.1	Maximalizace zisku	301
10.3.2	Minimalizace ztráty pokračováním ve výrobě	305
10.4	Monopolistická firma v dlouhém období a maximalizace zisku	307
10.5	Efektivnost monopolistické konkurence	309
KAPITOLA 11: OLIGOPOL		315
11.1	Základní charakteristika a znaky oligopolu	316
11.2	Kartel	317
11.3	Cournotův model	320
11.4	Bertrandův oligopol	322
11.5	Oligopol s cenovým vůdcem	323
11.6	Model se zalomenou poptávkovou křivkou	328
11.7	Teorie her a oligopol	331
11.7.1	Úvod do teorie her	331
11.7.2	Dominantní strategie	333
11.7.3	Nashova rovnováha	334
11.7.4	Vězňovo dilema	335
11.7.5	Kooperativní hry	337
KAPITOLA 12: ALTERNATIVNÍ CÍLE FIRMY		343
12.1	Úvod do alternativních cílů firmy	344
12.2	Manažerská teorie firmy	345
12.2.1	Jednoduchý manažerský model	345
12.2.2	Baumolův model firmy maximalizující obrat	347
12.3	Behavioristické teorie firmy	350
12.4	Model zaměstnanecké firmy	351
KAPITOLA 13: TRH VÝROBNÍCH FAKTORŮ A TRH PRÁCE		357
13.1	Trh výrobních faktorů	358
13.2	Příjmové veličiny ve spojitosti s trhem výrobních faktorů	358
13.3	Nákladové veličiny ve spojitosti s trhem výrobních faktorů	361
13.4	Maximalizace zisku	363

13.5	Trh práce	364
13.5.1	Poptávka na dokonale konkurenčním trhu	364
13.5.1.1	Poptávka firmy prodávající výstup na dokonale konkurenčním trhu	364
13.5.1.2	Poptávka firmy po práci v krátkém období	367
13.5.1.3	Poptávka firmy po práci v dlouhém období	372
13.5.1.4	Tržní poptávka po práci	377
13.5.2	Poptávka firmy prodávající výstup na nedokonale konkurenčním trhu	380
13.5.2.1	Firma prodávající výstup na nedokonale konkurenčním trhu a poptávající vstupy na dokonale konkurenčním trhu	380
13.5.2.2	Optimální množství práce v krátkém období	381
13.5.2.3	Optimální množství práce v dlouhém období	382
13.5.2.4	Tržní poptávka po práci	383
13.5.3	Poptávka na nedokonale konkurenčním trhu práce	384
13.5.3.1	Nedokonalá konkurence na trhu práce	384
13.5.3.2	Optimální množství práce v krátkém období	386
13.5.3.3	Volba optimálního množství práce v dlouhém období	387
13.5.4	Mzdová diskriminace monopsonu	389
13.5.5	Nabídka práce	392
13.5.5.1	Individuální nabídka práce	392
13.5.5.2	Tržní nabídka práce	399
KAPITOLA 14: TRH KAPITÁLU		405
14.1	Pojetí trhu kapitálu	406
14.2	Spotřební rozhodování	407
14.2.1	Podstata spotřebního rozhodování	407
14.2.2	Indiferenční křivky	407
14.2.3	Linie tržních příležitostí	410
14.2.4	Optimum spotřebitele	418
14.3	Investiční rozhodováním	420
14.3.1	Úvod do investičního rozhodování	420
14.3.2	Rozhodování spotřebitele při neexistenci kapitálového trhu	420
14.3.3	Rozhodování spotřebitele při existenci dokonale konkurenčního kapitálového trhu	423
14.4	Investiční rozhodování pro dvě období, současná a budoucí hodnota	429
14.5	Investiční rozhodování pro více období	432
14.5.1	Základní vymezení investičního rozhodování pro více období	432
14.5.2	Současná hodnota anuity	432
14.5.3	Budoucí hodnota anuity	435
14.5.4	Perpetuita	436
14.5.5	Reálná a nominální úroková míra	436

KAPITOLA 15: VŠEOBECNÁ ROVNOVÁHA	443
15.1. Podstata všeobecné rovnováhy	444
15.2. Předpoklady modelu všeobecné rovnováhy a efektivnost	444
15.3. Efektivnost ve výrobě	446
15.3.1. Optimální výběr vstupů jednou firmou	447
15.3.2. Krabicové schéma	448
15.3.3. Hranice výrobních možností	451
15.3.3.1. Podstata hranice výrobních možností	451
15.3.3.2. Tvar křivky hranice výrobních možností	453
15.3.4. Efektivní rozmístění zdrojů mezi firmami	454
15.3.5. Efektivní volba struktury produktu firmy	455
15.3.6. Ceny a efektivnost ve výrobě	456
15.4. Efektivnost ve směně	457
15.4.1. Krabicové schéma směny	458
15.4.2. Ceny a efektivnost ve směně	462
15.5. Výrobně spotřební efektivnost	463
15.5.1. Podstata výrobně spotřební efektivnosti	463
15.5.2. Ceny a výrobně spotřební efektivnost	466
KAPITOLA 16: TRŽNÍ SELHÁNÍ	471
16.1. Druhy tržních selhání	472
16.2. Nedokonalá konkurence (monopolní síla)	472
16.3. Externality	476
16.3.1. Negativní externality	476
16.3.2. Pozitivní externality	479
16.3.3. Coaseho teorém	481
16.4. Veřejné statky	482
16.4.1. Nevylučitelnost	482
16.4.2. Nerivalitní spotřeba (nezmenšitelnost)	483
16.4.3. Optimální množství veřejného statku	483
16.5. Asymetrické informace	486
16.5.1. Morální hazard	487
16.5.2. Nepříznivý výběr	488
16.5.3. Signalizační chováním	490
GLOSÁŘ	495
SOUHRNNÉ OTÁZKY	501
LITERATURA	505